

Det drejer sig f.eks. om den diskussion, som også andre har været inde på, om forholdet til EU, hvor der ganske vist står, at Folketinget kan afgive suveræniteten i et nærmere bestemt omfang. Men sagen er jo, at det, vi ser i forhold til EU, jo ikke er afgivelse af suveræniteten i et nærmere bestemt omfang, men afgivelse af suveræniteten i ganske, ganske ubegrænset omfang. Det vil sige, at § 20, som andre også har refereret til, så tydeligt efter vores opfattelse er overtrådt. At man så har en sikkerhedsventil, der gør, at man kan sige, at en sjettedel af Folketinget kan kræve en sådan afgørelse til folkeafstemning, hjælper jo ikke stort, hvis det faktisk viser sig, at den sjettedel ikke er til stede i Folketinget. Men der er alligevel et grundlovsbrud, et tydeligt grundlovsbrud efter vores opfattelse.

Ud over grundlovspraksis, og hvordan teksten er formuleret, er der selvfølgelig også en række ændringer, som vi ønsker, af mere substantiel art, og som naturligvis – det erkender vi jo – ikke for øjeblikket har flertal i det danske folk. Det drejer sig f.eks. om, at vi ønsker at lave Danmark om til en republik, og det vil naturligvis i den forbindelse sige afskaffelse af monarkiet. Det vil ikke sige, at vores ønske om indførelse af en republik skal være, at vi skal have et præsidentstyre à la det, man kender det i USA eller i Frankrig. I virkeligheden ville det være mere rimeligt, hvis man gik i retning af at lave en republik, hvor man sagde, at Folketinget har alle de beføjelser, som man i dag tillægger præsidenter og andre. Det, man så blot kan gøre fra Folketingets side, er at udpege en – jeg ved ikke, om man kan kalde det en statslig ambassadør – som på statens vegne tager sig af nogle af de funktioner, som naturligvis kan komme i forhold til andre statsoverhoveder.

Med hensyn til lovene: Hvorfor søren i luften skal vi have en bestemt udpeget dronning eller for den sags skyld præsident til at skrive lovene under? Efter min opfattelse kan det klares af Folketingets formand, når de er vedtaget af Folketinget og dermed kan gives gyldighed. Så det er sådan set ikke, fordi vi ønsker, at man får en stærk overmagt koncentreret i én person – det er derfor, vi ønsker at afskaffe monarkiet – men det er sådan set for helt at komme væk fra, at der er én person, der har en meget koncentreret magt, eller at der er én person, der arver den magt på grund af sin herkomst.

En anden ting, som er meget vigtig, er forholdet til folket. Hvor er folket henne i forhold til grundloven? Det er meget fåget, hvor folket står,

i modsætning til f.eks. USA's forfatning, som meget mere direkte siger, hvor den amerikanske borger står i forhold til forfatningen. Der får man simpelt hen en rettighed til at sætte sig igennem som borger og som folk og lave tingene om.

Vi synes, at det burde stå klart i grundloven, at det er folket, der er den højeste myndighed, og at det udøver sin magt igennem egen delta-gelse og ved valg af demokratiske forsamlinger på landsplan, i lokalområder og i det daglige liv, og at man slår fast, at folket kan udvælge en gruppe mennesker til på konkret måde at varetage det, når man ikke selv er i stand til det eller det er upraktisk, at man selv gør det, og man så kan bede nogle andre om at gøre det gennem folkevalgte forsamlinger, og at man vender det om, så man ikke i så høj grad koncentrerer sig om magtens opdeling, som man gør i den nuværende grundlov.

I den forbindelse er der selvfølgelig også et spørgsmål omkring borgernes rettigheder. Her er vi enige med SF i, at man skal have en udvidelse af de demokratiske rettigheder og af menneskerettighederne, og de skal skrives ind i grundloven. Det er vigtigt, at man simpelt hen får fastslået nogle af de elementære rettigheder og også nogle af de rettigheder, der skal være for bl.a. mindretal, i grundloven.

Jeg kan også sige, at vi støtter tanken om, som det også er formuleret fra Det Radikale Venstres side, at der skal være lettere adgang til at lave folkeafstemninger. Dog vil vi gerne sige, at når det drejer sig om forholdet til mindretals og enkeltpersoners, skal vi sige integritet, er det meget, meget vigtigt, at man sikrer, at det er lige så svært at begrænse mindretalenes og individernes rettigheder, som det ville være at ændre en hel grundlov. Det er klart. Altså de rettigheder, der er grundlovssikret, og som er grundlovsfæstet, kan kun ændres ved lige så vanskelig en procedure. Men bortset fra det mener vi, at man godt kunne udvide mulighederne for at holde nogle flere folkeafstemninger.

Jeg kan også nævne, at Enhedslisten jo har som et af punkterne på sit program, at vi ønsker, at der skal indføres 16-års-valgret, vi ønsker adskilt stat og kirke, som vi også har nævnt ved adskillige lejligheder – og min taletid er ophørt.

Arne Melchior (CD):

Jeg skal afstå fra at komme med en gentagelse af CD's principielle punkter om en grundlovsændring og i stedet for benytte dette forslags